

Cwpan y Byd: Chwarae teg?

Defnyddio Cwpan y Byd i archwilio
anghydraddoldeb

OXFAM

Sesiwn Addysg Gorfforol

Gwneud y gêm yn decach i
bawb

OXFAM

Rheolau

Pam y mae gennym reolau?

Sut y mae rheolau'n gwneud y gêm bêl-droed yn decach?

- Sut y mae rheolau'n gwneud yr ysgol yn lle tecach?
- Sut y mae rheolau'n gwneud y byd yn lle tecach?

**Llyfr
Rheolau**

A yw'r un rheolau bob amser yn "deg"?

Ydynt

**Nac
ydynt**

Beth am i bobl o wahanol ...

Oed?

Gallu?

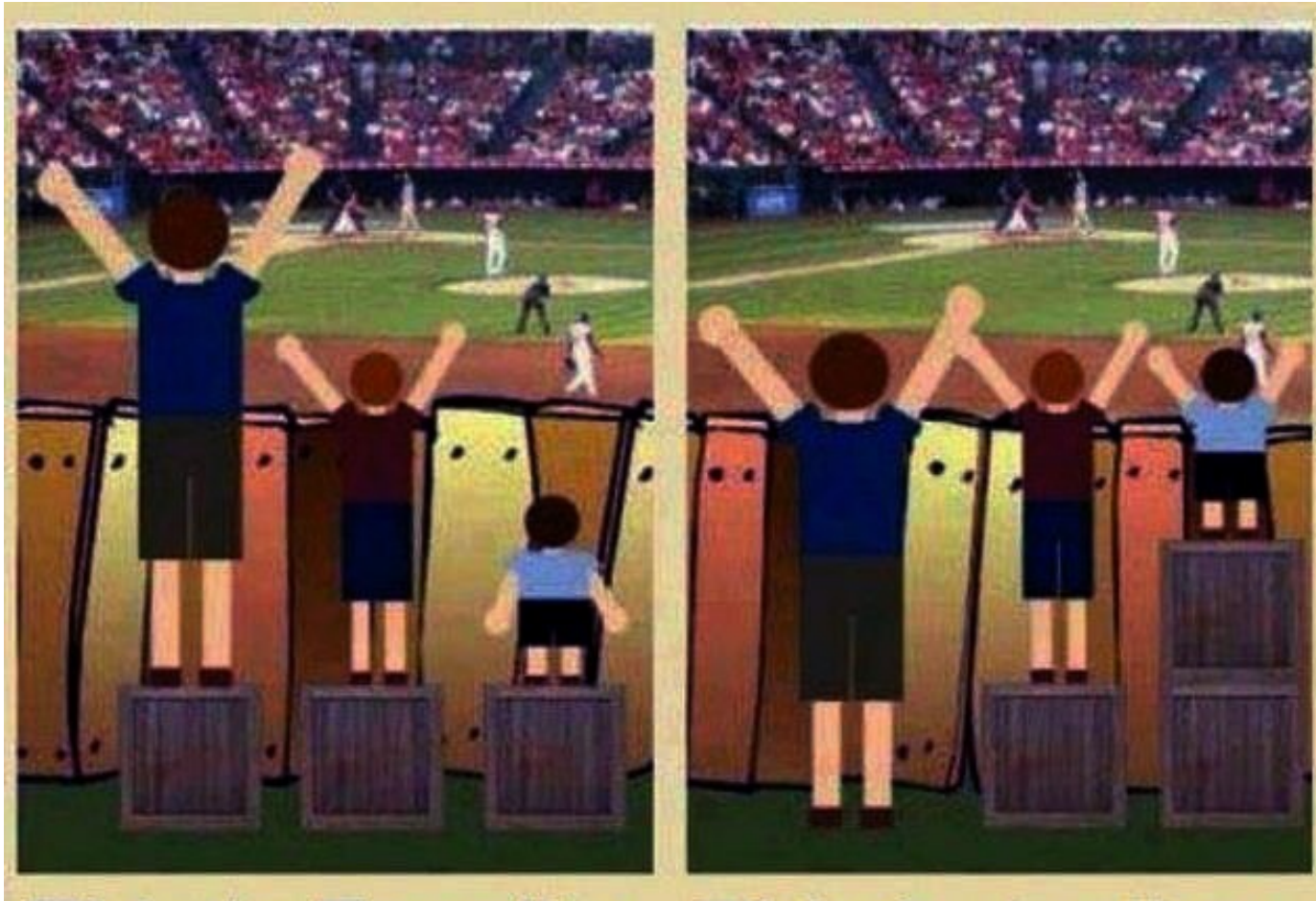
Rhywedd?

Anghenion penodol?

Cefndiroedd?

Yn cael eu trin yn gyfartal   Yn cael eu trin yn deg

Pa un sydd decaf, yn eich barn chi?

Enghraifft 1

Rydych am chwarae gêm bêl-droed ond mae rhai o'r chwaraewyr yn 11 oed ac eraill yn 16 oed.

Pa reol fydddech chi'n ei defnyddio i wneud y gêm yn deg?

- Rhoi dau bwynt ar gyfer ...
- Gall timau gystadlu ar yr amod ...
- Rhoi ...
- Dangos y cerdyn coch i rywun os ...
- Lleihau amser y gêm i ...
- Gofyn i rai chwaraewyr ...

Enghraifft 1

Rydych am chwarae gêm bêl-droed ond mae rhai o'r chwaraewyr yn 11 oed ac eraill yn 16 oed.

A wnaeth y rheol a grëwyd gennych i ddatrys y broblem hon wneud y gêm yn decach ar gyfer:

Ambell chwaraewr?

Rhai chwaraewyr?

Y rhan fwyaf o chwaraewyr?

- Pob chwaraewr?

Enghraifft 2

Rydych yn cwrdd â phobl ifanc o wlad arall nad ydynt erioed wedi chwarae pêl-droed o'r blaen, ond yr ydych am chwarae pêl-droed gyda nhw.

Pa reol fydddech chi'n ei defnyddio i wneud y gêm yn deg?

- Rhoi dau bwynt ar gyfer ...
- Gall timau gystadlu ar yr amod ...
- Rhoi ...
- Dangos y cerdyn coch i rywun os ...
- Lleihau amser y gêm i ...
- Gofyn i rai chwaraewyr ...

Enghraifft 2

Rydych yn cwrdd â rhai pobl ifanc o wlad arall nad ydynt erioed wedi chwarae pêl-droed o'r blaen, ond yr ydych am chwarae pêl-droed gyda nhw.

A wnaeth y rheol a grëwyd gennych i ddatrys y broblem hon wneud y gêm yn decach ar gyfer:

Ambell chwaraewr?

Rhai chwaraewyr?

Y rhan fwyaf o chwaraewyr?

- Pob chwaraewr?

Enghraifft 3

Nid yw rhai chwaraewyr yn eich tîm yn dod i ymarferion pêl-droed gan na allant fforddio prynu cit y tîm.

Pa reol fydddech chi'n ei defnyddio i fynd i'r afael â'r broblem hon?

- Rhoi dau bwynt ar gyfer ...
- Gall timau gystadlu ar yr amod ...
- Rhoi ...
- Dangos y cerdyn coch i rywun os ...
- Lleihau amser y gêm i ...
- Gofyn i rai chwaraewyr ...

Enghraifft 3

Nid yw rhai chwaraewyr yn eich tîm yn dod i ymarferion pêl-droed oherwydd na allant fforddio prynu cit y tîm.

A wnaeth y rheol a grëwyd gennych i ddatrys y broblem hon wneud y gêm yn decach ar gyfer:

Ambell chwaraewr?

Rhai chwaraewyr?

Y rhan fwyaf o chwaraewyr?

- Pob chwaraewr?

Ei gwneud yn deg

A oes enghreifftiau eraill lle na fyddai defnyddio rheolau pêl-droed "normal" yn caniatáu i bawb gymryd rhan yn gyfartal?

Rhannu

OXFAM

Twrn maint pêl-droed "teg"

Rydych yn mynd i drefnu twrn maint pêl-droed lle mae *pawb* yn eich dosbarth/blwyddyn/ysgol yn mynd i gymryd rhan.

Fodd bynnag, mae angen i chi sicrhau ei fod yn gwbl *deg* i *bawb* allu cymryd rhan *lawn*.

Sut y gallwch chi gynllunio'r rheolau i helpu'r achos?

Eich timau

Bydd yr holl bobl sy'n cymryd rhan yn cael eu trefnu'n dimau.

Gallai pob tîm gynrychioli un o'r gwledydd sy'n cymryd rhan yng Nghwpan y Byd 2018.

Bydd angen i bob tîm greu arwyddair ar gyfer y twrnaint. Gallech ddefnyddio geiriau megis "pob" a "holl" yn eich arwyddair.

Rheolau ein twrnaint:

Arwyddair ein tîm:

Edrych yn ôl

Sut beth oedd eich twrn maint?

A oedd eich twrn maint yn "deg"? Sut?

A oedd pawb yn gallu cymryd rhan?

A wnaeth pobl ei fwynhau? Pam?/Pam ddim?

A oes angen i chi newid rheolau ar adegau i wneud pethau'n "decach"?

- Beth ydych chi wedi'i ddysgu trwy drefnu'r digwyddiad hwn a chymryd rhan ynddo?

A yw ein byd yn deg?

Beth am fywyd yn gyffredinol? Pa reolau sydd yno i'w wneud yn decach?

Pwy sy'n gosod y rheolau?

- Os oes pethau *annheg* mewn bywyd, sut y gellir defnyddio rheolau i'w newid?

A oes arnom angen rheolau i helpu i wneud ein byd yn decach?

Oes

Nac oes

Mae angen ... oherwydd ...

Nid oes angen ... oherwydd ...

- Dyma'r mathau o reolau y mae arnom eu hangen ...

Enghraifft

Mae pobl yn talu treth i dalu am wasanaethau megis ysgolion ac ysbytai.

A ddylai pawb dalu'r un faint o dreth?

- Neu a ddylai pobl sydd â llai o arian dalu llai o dreth?

LAST YEAR, 82%
OF NEW WEALTH WENT
TO THE RICHEST 1%

**Beth fyddai'n helpu i wneud ein
byd yn lle tecach?**

